

ANA MIȘINA

TORSIUNE IZOLATA A TROMPEI UTERINE CAUZATĂ DE CHIST PARAOVARIAN

*Secția ginecologie chirurgicală, IMSP Institutul Mamei și Copilului,
Chișinău, Republica Moldova*

SUMMARY

ISOLATED FALLOPIAN TUBE TORSION WITH PARAOVARIAN CYST

The author describes a rare pathology — isolated torsion of the Fallopian tube (IPFT), caused by a paraovarian cyst. A review of the literature on the frequency, etiopathogenesis, diagnosis, and surgical treatment of IPFT is presented.

Key words: paraovarian cyst • isolated fallopian tube torsion • detorsion

РЕЗЮМЕ

ИЗОЛИРОВАННЫЙ ПЕРЕКРУТ МАТОЧНОЙ ТРУБЫ ОБУСЛОВЛЕННЫЙ ПАРАОВАРИАЛЬНОЙ КИСТОЙ

Автором описана редкая патология – изолированный перекрут Фаллопиевой трубы (ИПФТ), обусловленный параовариальной кистой. Представлен обзор литературы о частоте, этиопатогенезе, диагностике и хирургическому лечению ИПФТ.

Ключевые слова: параовариальная киста • изолированный перекрут фаллопиевой трубы • деторсия

INTRODUCERE

Torsiune izolată a trompei uterine (TITU) fără implicația ovarului ipsilateral este o patologie destul de rar întâlnită cu un diagnostic preoperator foarte dificil [1-5]. Cauza precisă al apariției TITU nu este stabilită până în prezent, dar, după părerea majorității din autori există câțiva factori care predispun la apariția TITU [2, 3, 6-9]. Către factorii de risc interni se referă: hidrosalpinxul, hematosalpinxul, endometrioza, tumorile trompei uterine, ligaturarea trompelor în anamneză, hipermobilitatea trompelor, hidatidele Morgani [1, 2, 6-9]. Factorii externi include: chisturile și tumorile paratubare (paraovariene), trauma, boala inflamatorie pelvină, aderențe, mărirea uterului în dimensiuni [1, 3, 6-9].

TITU cauzată de chisturile paraovariene (CPO) se referă la patologia orfană și în literatura anglo-saxonă este prezentată cu cazuri clinice sporadice [7, 8, 10-26] și numai în două publicații sunt prezentate de o serie de pacienți cu astfel de patologii [1, 9]. Având în vedere raritatea acestei patologii, vă prezentăm propria noastră observație clinică a TITU cauzată de un chist paraovarian.

DESCRIEREA CAZULUI CLINIC

Pacienta M.O., 23 ani a fost spitalizată în secția ginecologie chirurgicală în mod urgent cu dureri în regiunea inferioară a abdomenului care au apărut timp de câteva zile. Obiectiv starea grav-medie, stabilă. Pielea curată pal-roză. T/A – 110/80 mm Hg, t° – 36.6°, PS – 80

bătăi pe minut, FR- 18 pe minut. Abdomenul moale, participă la respirație, dureros în regiunile inferioare a abdomenului, preponderent pe dreapta. Menarha de la 15 ani, câte 3-4 zile, regulate, moderate, indolore. Gravidați-0. La examenul vaginal: uterul de dimensiuni normale, anexele din stânga nu se palpează, din dreapta – chist ovarian 7x8 cm dolor la palpare. S-a efectuat examenul USG: uterul și ovarul stâng cu aspect normal. Chist paraovarian pe dreapta – 93x79 mm cu conținut neomogen, slab vascularizat periferic, posibil torsionat (Fig.1). Analiza generală a sângelui: Hb- 122g/l, Er- 3.8x10¹²/l, Leucocite- 9.2x10⁹/l. Protrombina – 92%, Fibrinogenul – 3.2 g/l.

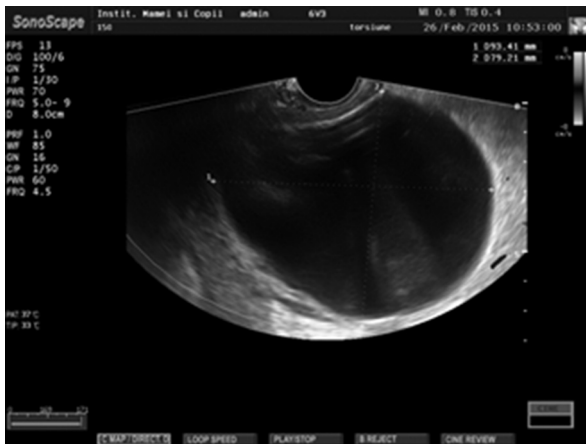

Fig.1. USG transvaginală: chist paraovarian (93x79 mm)

Cu diagnosticul de suspexție la torsiunea chistului ovarian pe dreapta, pacienta a fost luată la intervenție chirurgicală urgentă. Sub anestezie epidurală s-a efectuat incizie după Phannenstiel și pe straturi deschisă cavitatea abdominală. La revizia intraoperatorie s-a depistat uter de dimensiuni normale, anexele din dreapta cu un chist paraovarian triplu torsionat împreună cu trompa uterină contra acelor ceasornicului, fără implicarea ovarului ipsilateral (Fig.2).

S-a efectuat detorsia formațiunii chistice și trompei, deschise foițele ligamentului larg și s-a enucleat chistul paraovarian. Vizual s-a constatat restabilirea fluxului sangvin în trompa uterină după detorsie (Fig.3).

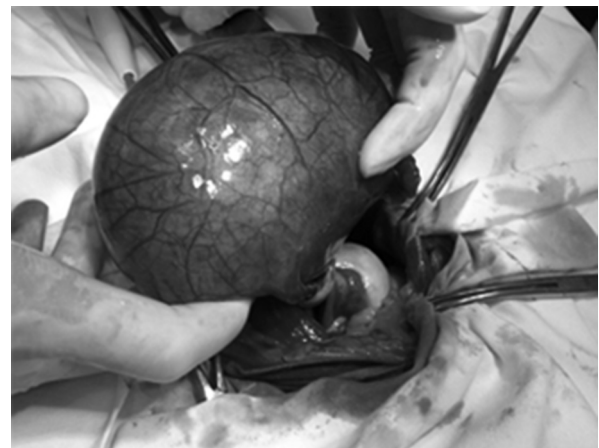

Fig.2. Torsiune izolată a trompei uterine cu chist paraovarian

Fig.3. Anexele uterine după detorsie și înlăturarea chistului paraovarian

Pentru evitarea herniei ligamentului lat incizia s-a suturat cu fire separate de vicryl. Controlul hemostazei. Drenarea cavității abdominale. Laparorafie. Macropreparatul înlăturat: chist cu pereții subțiri, complectat cu lichid hemoragic (Fig.4). Perioada postoperatorie a decurs fără particularități, pacienta fiind exa terntă la a 6 zi postoperator. Examenul histopatologic: chist paraovarian de tip mezotelial.

Examenul repetat peste 15 luni: pacienta asimptomatică, după datele examenului USG date pentru recidivul chistului paraovarian nu sunt.

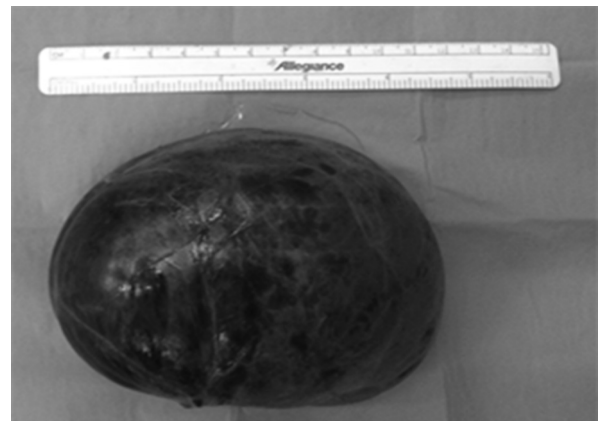

Fig.4. Macropreparatul chistului paraovarian înlăturat

DISCUȚII

Pentru prima dată TITU a fost publicată de Bland-Sutton J. în a. 1890 în revista Lancet și frecvența acestei patologii este de 1:1,500,000 [18]. TITU se caracterizează prin cel puțin o torsiune completă a trompei uterine în jurul ligamentelor infundibulopelvine și utero-ovarice, fără implicarea ovarului ipsilateral [6, 9]. În literatura anglo-saxonă există părerea că în pofida varietății de factori potențiali care pot cauza TITU, hidrosalpinxul și CPO ar trebui considerate cele mai semnificative [1, 3,

9]. Mai mult ca atât, Bertozzi M. și coaut. (2020) au observat că mișcările bruște și sportul ar trebui considerate ca factori de risc al apariției TITU la adolescente [2]. CPO sau chisturile paratubare se localizează în ligamentul lat al uterului între ovar și trompa uterină și alcătuiesc de la 5 până la 20% în structura formațiunilor chistice ale anexelor uterine [27]. Din punct de vedere a histogenezei CPO provin din mezoteliu sau sunt considerate c rămășițe embrionare al ducturilor paramezonefric (Müllerian) sau mezonefric (Wolff) [28]. Sursele de literatură au fost căutate în baza de date PubMed cu cuvintele cheie (Termeni MeSH): “isolated tubal torsion”, “isolated fallopian tube torison”, “tubal torsion” “paraovarian cyst”, “paratubal cyst”. Pentru analiză au fost utilizate doar articole anglo-saxone cu text integral. A fost stabilit că din aa. 1967 până 2021 în literatura de specialitate au fost descrise mai puțin de 40 cazuri de TITU cauzate

de CPO. În tabelul 1 este prezentată caracteristica generală a pacientelor cu TITU cauzate de CPO, datele individuale ale cărora au fost detaliat expuse în sursele de literatură. Vârsta medie a pacientelor cu TITU cauzate de CPO a fost de 20.5± 3.1 ani (de la 11 până la 70 ani), iar majoritatea (n=14, 66.7%) au fost pacientele <19 ani, pacientele de vârstă reproductivă — 28.5% și în postmenopauză — 4.8%. Din numărul total de paciente cu TITU cauzate de CPO această patologie s-a întâlnit în 4(20%) cazuri la gravid în termenul de sarcină de la 21 până la 34 săptămâni [7, 12, 13, 24].

În prezent se deosebesc trei tipuri de TITU: (1) torsiune cu o axă lungă care trece de la secțiunea istmică a trompei spre fimbrii cu dilatarea trompei uterine pe tot parcursul ei; (2) torsiune pe ax scurt cu dilatarea trompei uterine pe toată lungimea ei, asemănătoare cu o obstrucție a intestinului subțire cu o buclă închisă (obstrucție cu buclă

Tabelul 1. Caracteristica generală a pacientelor cu TTUI cauzată de CPO

nr. d/o	Autorul, anul	Vârsta	Dimensiuni le CPO (mm)	Gradul torsiunii*	Localizarea TTUI	Volumul intervenției chirurgicale	Histologia CPO
#1	Iffy L, Adolph J. (1967)	23	70x65x60	1	dextra	laparotomie, SE + CE	un rând de epitelii columnar inferior
#2	Barkla PC, Hammill PH. (1972)	22	50	3	dextra	laparotomie, SE + CE	NR
#3	Howard FM, Vill M. (1994)	23	55x43x36	3	sinistra	laparotomie, detorsie + CE	chist cu epitelii cuboidal
#4	Yalcin OT. et al. (1997)	31	□2x74x57	2	dextra	laparotomie, SE + CE	chist cu epitelii cuboidal
#5	Phupong V, Intharasakda P. (2001)	34	65x61x60	3	sinistra	laparotomie, SE + CE	chist paratubar
#6	Breitowicz B. et al. (2005)	14	70x55 și 90x50	2 bilateral	bilateral	laparoscopie, SE bilaterală	tip paramezonefral
#7		17	50x40	4	sinistra	laparoscopie, SE + CE	tip paramezonefral
#□	Gro□er S. (2007)	11 1/2	50x30	1	dextra	laparoscopie, SE + CE	NR
#9	Said MR, Bamigboye V. (200□)	12	97x91	3	dextra	laparoscopie, CE	chist mezotelial
#10	Seshadri S. et al. (2009)	12	77x65 și □0x46	NR	dextra	laparoscopie, SE + CE + CE	benignă
#11	Ra□am S. et al. (2013)	1□	65x61	2 1/2	dextra	laparoscopie, detorsie + SE + CE	chist mezotelial
#12	Blitz MJ, Appelbaum H. (2014)	14	20	NR	dextra	laparoscopie, SE + CE(2)	NR
#13	Ryu □J. et al. (2014)	70	60 și 40	1 și 2	bilateral	chirurgia citoreductivă laparoscopică	Cistadenocarcinom seros
#14	Jokić R. et al. (2015)	16	50x40	2	dextra	laparoscopie, detorsie + CE + AE	Chist paratubar
#15	Gunal YD. et al. (2016)	12	50x50	2	sinistra	laparotomie, detorsie + CE	chist cu epitelii de tip tubar
#16		13	55	NR	dextra	laparoscopie, detorsie + CE	tip mezonefral
#17	□ousari YM, Pollock AN. (2016)	13	NR	NR	dextra	NR	NR
#1□	Ottino J, Ricca R. (2016)	11	57x39	2	dextra	laparoscopie, SE + CE	chist paratubar
#19	Takeda A. et al. (2020)	30	40	NR	dextra	laparoscopie, detorsie + SE + CE	chist paratubar
#20	Ramadan M□. et al. (2020)	12	60	NR	dextra	laparotomie, SE + CE	NR
#21	□ian L. et al. (2021)	13	5□x55	3	dextra	laparoscopie, detorsie + CE	chistadenom papilar seros

*Numărul de rotații a tompei uterine după datele reviziei intraoperatorii, SE – salpingectomie, CE – chistectomie, AE – apendectomie, NR – ne prezentat

închisă a intestinului); (3) torsiune pe axa lungă cu dilatare distală a trompei sau a formațiunii paratubare [6, 29]. TITU cauzată de CPO mai frecvent se întâlnesc din partea dreaptă [7, 8, 10, 11, 15-18, 20-26], de cât din stânga [12-14, 21] și numai în două cazuri s-au constatat TITU bilaterale [14, 19]. Se consideră că predominarea TITU din partea dreaptă este cauzată deoarece din stânga acestui fenomen îi împiedică mezenterul colonului sigmoid [6]. În același timp în studiul efectuat de Webster KW. și coaut. (2017) din 19 cazuri de TITU în 68% acestea au fost fixte din partea stângă [9]. Diagnosticul preoperator corect de TITU este o proble-

mă destul de complicată și în majoritatea publicațiilor diagnosticul preoperator se tracta ca: torsiunea chistului ovarian [7, 10, 13, 15, 19-21, 25], salpingită [11], abces periapendicular [15], formațiune al apendicelui vermicular [8]. Trebuie de menționat faptul, că doar în cazuri unice a fost presupus diagnosticul de TITU [21, 22, 24, 26].

Simptomul principal de TITU au fost durerile acute brusc apărute în regiunea pelvisului (permanente sau cu o intensitate crescândă) [7, 8, 13, 15, 17, 21-24], durata cărora varia de la 4 ore până la 3 zile. Al doilea scenariu al TITU este durerea intermitentă cu perioade de

ameliorare a durerii [25]. Așa, Breitowicz B. și coaut. [14] au descris TITU la o fetiță de 14 ani cu dureri pelvine timp de 5 luni cu o frecvență și intensitate crescândă. Simptome adăugătoare al TITU au fost: grețuri, vomă [8, 13, 14, 17, 22, 25] și diaree [22].

Într-un șir de studii, în cazul TITU s-a observat o creștere a leucocitelor din sânge până la 12.200-18.600/ml [8, 11, 13, 16, 21, 24, 25]. În cazul TITU cauzat de cistadenocarcinom seros paraovarian, Ryu KJ. și coaut. [19] au fixat creșterea proteinei C-reactive (29.5 mg/L) și markerului oncologic CA 19-9 (1146 IU/ml).

După datele examenului ultrasonografic a organelor bazinului mic se vizualizau ca formațiuni chistice unicamerale cu pereții subțiri ce nu contactează cu ovarul ipsilateral normal. Dimensiunile medii maxime au alcătuit 60.6 ± 3.9 mm (de la 20 până la 97). Punctul cheie pentru diagnosticul TITU este vizualizarea unei trompe uterine mărite, răsucite și a semnelor de „cioc” [14, 20, 21]. Dopplerografia a înregistrat hiperemie periferică în jurul formațiunii chistice și fluxul sanguin normal în ovar pe partea TITU [21, 22], iar Jokić R. și coaut. (2015) au observat semnul Dopplerografic al unui semn de „vârtej” (whirlpool sign) [20]. În unele cazuri, a existat o lipsă de flux sanguin în zona anexelor uterine [17, 21]. Datele tomografiei computerizate au arătat date imagistice comparabile cu cele ale ultrasonografiei [18, 19]. Conform rezultatelor imagisticii prin rezonanță magnetică, au fost determinate o formațiune lichidiană, congestia pelvisului, o structură tubulară dilatăată și un semn de „cioc”. Simultan, ovarul ipsilateral a fost vizualizat fără semne de tulburare a fluxului sanguin [22, 24]. Intervențiile chirurgicale în cazul TITU se efectuau atât prin abordul laparotomic [7, 10-13, 21, 25], cât și prin utilizarea tehnologiilor laparoscopice [8, 14-21, 23, 24, 26]. În toate cazurile la revizia intraoperatorie au fost descrise TITU (de la 1 până la 4 rotații) fără implicarea ovarului ipsilateral [7, 8, 10-26].

În majoritatea cazurilor de TITU volumul intervențiilor a constat în efectuarea sapingectomiei [7, 8, 10, 11, 13, 14, 17-19, 23-25] și într-un număr mai mic de cazuri se efectuau operații organomenajante (detorsia trompei uterine) [12, 16, 20, 21, 26]. Salpingectomia se efectua în cazurile schimbărilor ischemice ireversibile în trompa uterină sau lipsa restabilirii circuitului sanguin în ea după detorsie (la etapele de reperfuzie) [17, 24, 25]. Timpul restabilirii fluxului sanguin în trompă după detorsie a fost menționat numai într-un caz și a fost de 15 minute [17]. O serie de autori notează pe bună dreptate că mărirea duratei TITU reduce șansele de salvare a trompei uterine [2-5].

Trebuie de menționat că în prezent s-a format o tendință spre efectuarea detorsiei trompelor uterine în cazul TITU la copii și adolescente, inclusiv și la femeile de vârstă fertilă indiferent de cauza torsionii [2-4]. După părerea lui Hagege R. și coaut. (2022) detorsia în cazul TITU poate fi considerată o alternativă la tubectomie cu toate acestea, este necesară o supraveghere de lungă

durată pentru determinarea permeabilității trompelor uterine în perioada postoperatorie tardivă după operațiile ovaromenajante [1].

Studiul morfolopatologic al trompelor uterine înlăturate după TITU a demonstrat edem, congestie și infarct hemoragic difuz [7, 13, 17]. În majoritatea cazurilor CPO sunt descrise ca formațiuni benigne (variantele mezoteliiale, paramezonefrale și mezonefrale) și numai într-un caz a fost stabilit chistadenom papilar seros [26] și chistadenocarcinom seros [19].

Într-o serie de publicații este indicat faptul că supravegherea după aceste pacienți de la câteva luni până la 3 ani, recidive după detorsia trompelor uterine după TITU nu au fost observate [20, 21]. Din lotul de pacienți cu TITU, nu au fost observate complicații în timpul sarcinii și s-au finisat cu nașterea copiilor sănătoși prin căile naturale de naștere sau cezariană la termenii de 37-39 săptămâni [7, 12, 13, 24].

În concluzie, trebuie de menționat faptul că, ca urmare a naturii extrem de rare ale acestei patologii, absenței unui tablou clinic specific și lipsa recomandărilor internaționale pentru diagnosticul și tratamentul TITU, tacticile din diverse clinici se bazează pe principiul case-by-case (de la caz la caz).

CONCLUZII

Torsiunea tubară izolată este o patologie extrem de rară cu prezentare clinică nespecifică și este de obicei diagnosticată intraoperator. Prezența chisturilor paraovariene și a hidrosalpinxului ar trebui considerate ca fiind principalele cauze potențiale ale torsionii tubare izolate. Detorsiunea trompelor uterine torsionate cu restabilirea adecvată a fluxului sanguin trebuie considerată metoda de elecție la copii, adolescenți și în grupul de pacienți de vârstă reproductivă.

BIBLIOGRAFIE

1. Hagege R, Sharvit M, Hamou B, Barzilay E, Pansky M, Barel O. Isolated Fallopian tube torsion: An underdiagnosed entity with debatable management. *J Minim Invasive Gynecol.* 2022;29(1):158-163.
2. Bertozzi M, Noviello C, Molinaro F, Ratta A, Lisi G, Cobellis G, Federici S, Chiesa PL, Martino A, Messina M. Isolated fallopian tube torsion in pediatric age: An Italian multicenter retrospective study. *J Pediatr Surg.* 2020;55(4):711-714.
3. Delacroix C, Hcini N, Vintejoux E, Kedous S, Carles G. Isolated tubal twist: A case series of a rare event occurring at different times in reproductive life. *Int J Surg Case Rep.* 2021;80:105688.
4. Elçi E, Sayan S, Elçi G, Koç G. Isolated fallopian tubal torsion: Reproductive age case series. *J Obstet Gynaecol Res.* 2021;47(7):2515-2520.
5. Balasubramaniam D, Duraisamy KY, Ezhilmani M, Ravi S. Isolated Fallopian tube torsion: A rare twist

- with a diagnostic challenge that may compromise fertility. *J Hum Reprod Sci.* 2020;13(2):162-167.
6. Revzin MV, Moshiri M, Katz DS, Pellerito JS, Manowski Gettle L, Menias CO. Imaging evaluation of Fallopian tubes and related disease: A primer for radiologists. *Radiographics.* 2020;40(5):1473-1501.
  7. Yalcin OT, Hassa H, Zeytinoglu S, Isiksoy S. Isolated torsion of fallopian tube during pregnancy; report of two cases. *Eur J Obstet Gynecol Reprod Biol.* 1997;74(2):179-82.
  8. Seshadri S, Morris A, Uchil D, Joloaso A. Bilateral paratubal cysts with co-existent fallopian tube torsion in an adolescent. *J Obstet Gynaecol.* 2009;29(6):564-5.
  9. Webster KW, Scott SM, Huguelet PS. Clinical predictors of isolated tubal torsion: A case series. *J Pediatr Adolesc Gynecol.* 2017;30(5):578-581.
  10. Iffy L, Adolph J. Twisted parovarian cyst in the puerperium: report of a case. *Can J Surg.* 1967;10(3):345-7.
  11. Barkla PC, Hammill PH. Torsion of fallopian tube. *Lancet.* 1972;1(7753):745.
  12. Howard FM, Vill M. Laparoscopic adnexal surgery during pregnancy. *J Am Assoc Gynecol Laparosc.* 1994;2(1):91-3.
  13. Phupong V, Intharasakda P. Twisted fallopian tube in pregnancy: a case report. *BMC Pregnancy Childbirth.* 2001;1(1):5.
  14. Breitowicz B, Wiebe BM, Rudnicki M. Torsion of bilateral paramesonephric cysts in young girls. *Acta Obstet Gynecol Scand.* 2005;84(2):199-200.
  15. Grover S. Torsion causing interruption of the ampullary portion of the fallopian tube. *Fertil Steril.* 2007;88(4):968.e13-4.
  16. Said MR, Bamigboye V. Twisted paraovarian cyst in a young girl. *J Obstet Gynaecol.* 2008;28(5):549-50.
  17. Rajaram S, Bhaskaran S, Mehta S. Isolated fallopian tube torsion in adolescents. *Case Rep Obstet Gynecol.* 2013;2013:341507.
  18. Blitz MJ, Appelbaum H. Torsion of fallopian tube remnant associated with noncommunicating rudimentary horn in adolescent girl with unicornuate uterus. *J Pediatr Adolesc Gynecol.* 2014;27(5):e97-9.
  19. Ryu KJ, Kim IS, Bae HS, Lee JK, Lee NW, Song JY. Paratubal cancer found at the time of laparoscopic surgery for adnexal torsion: a case report and literature review. *Eur J Gynaecol Oncol.* 2014;35(6):741-4.
  20. Jokić R, Lovrenski J, Lovrenski A, Trajković V. Isolated Fallopian tube torsion — A challenge for the timely diagnosis and treatment. *Srp Arh Celok Lek.* 2015;143(7-8):471-5.
  21. Gunal YD, Bahadır GB, Boybeyi O, Cıl AP, Aslan MK. A rare cause of acute abdominal pain in children: Isolated tubal torsion; a case series. *Turk J Emerg Med.* 2016;17(2):73-76.
  22. Kousari YM, Pollock AN. Isolated Fallopian tube torsion with paraovarian cyst. *Pediatr Emerg Care.* 2016;32(11):817-819.
  23. Ottino J, Ricca R. Paratubal cyst torsion with compromise of the Fallopian tube in an adolescent girl. *Am Surg.* 2016;82(9):777-8.
  24. Takeda A, Kitami K, Shibata M. Magnetic resonance imaging and gasless laparoendoscopic single-site surgery for the diagnosis and management of isolated tubal torsion with a paratubal cyst at 31 weeks of gestation: A case report and literature review. *J Obstet Gynaecol Res.* 2020;46(8):1450-1455.
  25. Ramadan MK, Demachkie K, Mohsen A, Sinno L, Kaza'al J. Isolated tubal torsion: A rare cause of acute pelvic/abdominal pain among adolescent females. *Gynecol Minim Invasive Ther.* 2020;9(4):241-244.
  26. Qian L, Wang X, Li D, Li S, Ding J. Isolated fallopian tube torsion with paraovarian cysts: a case report and literature review. *BMC Womens Health.* 2021;21(1):345.
  27. Gudumac E., Mișina A., Harea P., Fuior-Bulhac L., Petrovici V. Diagnosticul și tratamentul chirurgical a chisturilor paraovariene la copii și adolescente. *Arta Medica.* 2019. nr.2(71). p.17-22.
  28. Mișina A., Harea P., Madan D., Fuior-Bulhac L., Petrovici V. Cistadenom seros paraovarian boderline la adolescentă. *Moldovan Journal of Health Sciences.* 2018. nr.4(17). p.90-97.
  29. Sakuragi M, Kido A, Himoto Y, Onishi Y, Togashi K. MRI findings of isolated tubal torsions: case series of 12 patients: MRI findings suggesting isolated tubal torsions, correlating with surgical findings. *Clin Imaging.* 2017;41(1):28-32.